

Održivost vodnih usluga u Bosni i Hercegovini

BANJA LUKA, 6. april 2017. godine

5. i 6. Aprila 2017. godine u Banja Luci je održana regionalna konferencija pod nazivom "Održivost vodnih usluga u BiH" u organizaciji Udruženja za oblasti voda i zaštitu okoliša "Aquasan mreža u BiH", Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u BiH, Udruženja "Vodovodi Republike Srpske" i Udruženja poslodavaca komunalne privrede Federacije BiH, te Savez općina i gradova FBiH i Savez opština i gradova RS.

Osnovni cilj konferencije je podržati javna komunalna preduzeća (JKP) i jedinice lokalne samouprave (JLS) u Bosni i Hercegovini (BiH) da aktivno izgrađuju svoje organizacione, institucionalne i ljudske kapacitete i doprinose izgradnji podržavajućeg pravnog i institucionalnog okvira sa ciljem podizanja kvalitete, te operativne i finansijske održivosti vodnih usluga.

Više od 150 učesnika iz Bosne i Hercegovine i cijele jugoistočne Evrope je prisustvovalo konferenciji. Pored relevantnih predstavnika uprave sa svih nivoa u BiH, uključujući predstavnike nadležnih državnih, entitetskih, kantonalnih ministarstava, entitetskih agencija za vode i fondova za zaštitu okoliša, predstavnika jedinica lokalne samouprave i njihovih javnih vodovodnih preduzeća, kao i predstavnika nevladinih organizacija i privatnog sektora na konferenciji su učešće uzeli i predstavnici udruženja vodovodnih preduzeća iz Srbije, te predstavnici domaćih i međunarodnih finansijskih institucija (MFI) koji djeluju na području BiH i jugoistočne Evrope.

Konferencijaje počela sa vrlo atraktivnom, ali dosad nedovoljno obrađenom temom, kako zainteresirati mlade stručnjake za oblast vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda. Naglasak je dat na preporuke kako ostvariti kvalitetno umrežavanje akademske zajednice i tržišta rada da bi mladi stručnjaci već po završetku obrazovanja bili što spremniji odgovoriti stvarnim potrebama tržišta.

Predstavljena je i inicijativa za osnivanje mreže mladih stručnjaka i otvorena Facebook stranica „*Young water professionals in B&H*“ po uzoru na podršku koju Međunarodna asocijacija za vode (IWA) pruža mladim stručnjacima sa ciljem da osnaži sljedeću generaciju lidera u ovom sektoru.

Edin Bašić, student pete godine master studija Građevinskog fakulteta istakao je „Kao student završne godine vrlo sam zadovoljan što je ova tema prezentirana i diskutirana na ovako važnom skupu i zahvaljujem na prilici da studenti čuju šta se to njima nudi i da daju viđenje o njihovom uključivanju u sektor voda i zaštite okoliša.“

Jedan od zaključak ove sesije je da se ostvari kontakt sa IWA-om i da se uspostavi mreža mladih stručnjaka u BiH, prema primjeru zemalja jugoistočne Evrope. Aquasan mreža će nastojati da dobre prakse i iskustva prenese te uspostavi saradnju između IWA-e i građevinskih fakulteta u BiH.

Tokom konferencije prezentirani su mogući pravci djelovanja u cilju rješavanja izazova sa kojim se susreću JLS i njihova JKP u BiH po pitanju održivosti kvalitete vodnih usluga, odnosa sa osnivačima i drugim nivoima vlasti i sl.

Učesnici su se aktivno uključili u diskusiju o aktualnim temama kao što je utvrđivanje postupka usvajanja cijena vodnih usluga, optimizacije organizacione strukture JVP/JKP, donošenje odluka o novim investicijama, kao i uticaja tih odluka na povećanje cijena usluga i njihovu priuštivost za korisnike usluga, smanjenja ne-prihodovane vode, upravljanje imovinom itd. Kako je gospođa Branka Trninić, predsjednica Udruženja „Vodovodi RS“ naglasila „Vodne usluge su usluge koje moraju biti na raspolaganju korisnicima 24 sata, a njihova održivost znači da se mora isporučiti kvalitetna voda, ali i da ta usluga mora biti plaćena da bi se omogućilo održavanje infrastrukture jer voda ne dolazi sama do kupca.“

Osvrt je napravljen i na pravni i institucionalni okvir i finansijsku održivost vodnih usluga, te je prezentiran prijedlog potrebnih promjena u regulativi vodnih usluga u BiH.

Kroz panel diskusiju učesnici su se dotakli nadležnosti nad vodnim uslugama, integracije EU direktiva u zakone o komunalnim djelatnostima, kao i o izazovima implementacije Planova upravljanja riječnim slivom. „Sinergija između JKP i JLS neophodna i samo se tako može obezbijediti kvalitetna usluga za korisnike.

Konferencija je dobra prilika da oni koji su već prošli kroz realizaciju određenih projekata prenesu svoja iskustva ostalima da bi izbjegli probleme i nepredviđene situacije u toku realizacije projekata“, pojasnio je gospodin Ibrahim Mujakić, predstavnik Općine Cazin.

Na konferenciji su prezentirani i novi programi za jačanje kapaciteta JKP i JLS u BiH koje nude MFI i donatori, kao i način uključivanja u iste.

Dobar odaziv i domaćih i međunarodnih zainteresiranih strana je ponukao organizatore da iskoriste ovu priliku i na izdvojenoj sesiji otvore diskusiju na temu „Podrška koordinaciji između donatora i MFI i relevantnih institucija/organizacija u BiH“.

Učesnici su izrazili zadovoljstvo pruženom prilikom da razmjene informacije, ali i da saznaju više o, sa jedne strane lokalnim potrebama, a sa druge strane o ponudi međunarodnih finansijskih institucija i donatora, te da pokušaju što je moguće više uskladiti te potrebe i ponude. Kao predstavnik donatora, gospođa Violeta Wolff ispred Međunarodnog udruženja vodovodnih preduzeća u slivu rijeke Dunav (IAWD) je istakla slijedeće: “Donatori su vrlo zainteresirani da pruže podršku JKP/JVP, ali moraju znati koje su to njihove potrebe, posebno potrebe za jačanjem kapaciteta“.

Pohvalila je i organizaciju platforme za dijalog u sklopu konferencije gdje su donatori i MFI imali priliku razmijeniti informacije o potrebama domaćih preduzeća i institucija i ponude donatora. Učesnici konferencije su potvrdili da su vodne usluge najvažnije i najprioritetnije usluge koje se pružaju građanima BiH, da su to usluge koje zahtijevaju visok kvalitet i 24-satni kontinuitet isporuke, a imaju direktan uticaj na zdravlje građana i lokalni ekonomski razvoj.

Kao glavni zaključci konferencije izdvojeni su:

1. Neophodna horizontalna i vertikalna koordinacija i nastavak dijaloga svih interesnih strana o postojećim izazovima u sektoru vodnih usluga, posebno o izazovima vezanim za održivost JKP/JVP i koracima koje treba poduzeti radi pokretanja neophodnih promjena u sektoru,
2. Potrebno je značajno ojačati saradnju JLS i JKP/JVP, te njihovih saveza i udruženja,
3. Potrebe treba pravilno identificirati, formulirati i prezentirati domaćim donosiocima odluka, kao i MFI i donatorima,
4. Dodatna podrška je neophodna u razmatranju regulatornog okvira u svrhu pripreme sistematičnih i strukturiranih rješenja i preciznijeg definiranja nadležnosti, odnosno prava i obaveza, uloga i odgovornosti svih učesnika,
5. Neophodan je sistemski pristup jačanju ljudskih, organizacionih i institucionalnih kapaciteta JKP/JVP i JLS,
6. Proces promjena trebaju voditi BiH institucija i organizacije,
7. Mladi stručnjaci u sektoru vodosnabdijevanja i otpadnih voda trebaju dobiti konkretnu podršku, ali oni trebaju pokrenuti inicijativu.

Podršku provođenju konferencije pružaju Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona, Dodatnu podršku realizaciji ove konferencije pružili su Otvoreni regionalni fond za modernizaciju općinskih usluga u Jugoistočnoj Evropi (GIZ) i Dunavski vodni program (DVP), preko Udruženja vodovodnih preduzeća dunavskog sliva (IAWD).

Za dodatne informacije možete kontaktirati gđu Emiliju Mažar (Udruženje „Aquasan mreža u BiH“), tel. 037 307993.